

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา สามเหลี่ยมทองคำในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนใน หมู่ที่ 1 บ้านสบรวกสามเหลี่ยมทองคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 379 ครัวเรือน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มแบบให้เป็นไปตามโอกาส ทางสถิติข้อมูลรายตัวของประชากรทั้งหมดมีโอกาสในการได้รับเลือกเป็นตัวแทน สุ่มตัวอย่างแบบ มีระบบ โดยวิธีจับฉลาก ข้อมูล 1 ใน 2 โดยเทียบจากตารางของมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 191 ครัวเรือน ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษา ขนาดตัวอย่างเพิ่มจำนวน 200 ครัวเรือน

2. ทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและผู้เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู พัฒนา และปรับปรุง แหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ จำนวน 10 ราย ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.1.3 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความตระหนักถึงสภาพแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนหมู่ที่ 1 บ้านสบรวกสามเหลี่ยมทองคำ กับการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว การได้รับประโยชน์จากการร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

และปัญหาข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อายุ อาชีพ ความเชื่อ ค่านิยม การตระหนักถึงปัญหา และประเพณีวัฒนธรรม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจากรายงาน เอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคือประชาชนในตำบลเวียงอำเภอเชียงแสน ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงที่ว่าการอำเภอเชียงแสน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ศึกษาได้สร้างขึ้นเองแบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อทราบข้อมูล และทำการวัดลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลบรรยายเชิงพรรณนา ในรูปตารางตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านบุคคล ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สมาชิกกลุ่ม เป็นคำถามปลายปิด มีจำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบัน จำนวน 25 ข้อ แบ่งตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามว่ามีความคิดเห็นต่อสภาพความเสื่อมโทรมแหล่งท่องเที่ยว

คะแนนความคิดเห็น

ระดับ

คะแนน 5	มีระดับความเสื่อมโทรมมากที่สุด
คะแนน 4	มีระดับความเสื่อมโทรมมาก
คะแนน 3	มีระดับความเสื่อมโทรมปานกลาง
คะแนน 2	มีระดับความเสื่อมโทรมน้อย
คะแนน 1	มีระดับความเสื่อมโทรมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมวางแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
3. การมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
4. การมีส่วนร่วมลงทุนฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
5. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการตระหนักถึงปัญหาการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 13 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 8 ข้อ

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ดังนี้

3.3.1 กำหนดเนื้อหาและตัวชี้วัดโดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม ตำรา เอกสารอ้างอิงต่าง ๆ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 นำเนื้อหาและตัวชี้วัดที่ได้นำมาประยุกต์เป็นข้อคำถาม ซึ่งศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากวรรณกรรม ตำรา เอกสารงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปหาความสัมพันธของเนื้อหา โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2. นำแบบสอบถามเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวไปทดลองใช้กับประชาชนในตำบลเวียงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการศึกษาก่อนจำนวน 40 คน

3. ทดสอบค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยวิธีอัลฟ่าของ Cronbach (อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538) โดยถามเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการศึกษาหรือ การมีส่วนร่วมในการประสานงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 18 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 5 คำตอบ ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มีส่วนร่วมมากที่สุดได้ 5 คะแนน มีส่วนร่วมมากได้ 4 คะแนน มีส่วนร่วมปานกลางได้ 3 คะแนน มีส่วนร่วมน้อยได้ 2 คะแนน และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดได้ 1 คะแนน จากประชาชนในพื้นที่อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.925

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อช่วยนัดหมายหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ดำเนินการสัมภาษณ์ต่อหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินงานทั้งแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 4 เดือน ตามจำนวนแบบสอบถามที่กำหนดไว้จำนวน 200 ชุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 200 ชุด นำมาลงรหัส ประมวลผล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการพิสูจน์สมมติฐานดังนี้

3.5.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนำมาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

3.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยว นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการตระหนักถึงปัญหาการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.5 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ช่วงอายุ อาชีพ และระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way Analysis of variance : ANOVA) ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะทำการเปรียบเทียบแบบเชฟเฟ (Scheffe's test) เพื่อทดสอบว่ากลุ่มย่อยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน

3.5.7 ผลการสัมภาษณ์ นำมาสรุปและอธิบาย